

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.21.285

**Inventaris van het archief van F.J. Goedhart
[levensjaren 1904-1990], 1944-1984**

M. Baertl

Nationaal Archief, Den Haag 1992

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Levensbeschrijving F.J. Goedhart.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Ordering van het archief.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
Stukken van algemene aard.....	11
Stukken betreffende bijzondere onderwerpen.....	12
I Stukken betreffende de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog.....	12
II Stukken betreffende zijn overige na-oorlogse activiteiten.....	12
A. Journalistieke en bestuurlijke werkzaamheden voor het dagblad "Het Parool".....	12
B. Werkzaamheden als politicus.....	14

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 570 F.J. Goedhart

Archiefbloknummer:

C27007

Omvang:

88 inventarisnummer(s) 4,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands, Frans en Engels

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Goedhart, F.J.

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Frans Johannes Goedhart (1904-1990) was vanaf 1922 werkzaam als journalist. Na de Duitse inval schreef hij vanaf juli 1940 onder de schuilnaam Pieter 't Hoen zijn eerste illegale Nieuwsbrief. Die Nieuwsbrief was de voorloper van het Parool, waar Goedhart de hele oorlog een hoofdrol zou spelen. Na de oorlog was Goedhart actief in de PvdA als kamerlid en in de Europese beweging. Het archief bevat zijn correspondentie; diverse stukken over de nasleep van de Tweede Wereldoorlog (waaronder de Indonesische kwestie); zijn werkzaamheden voor het dagblad "Het Parool" (waaronder notulen van de vergaderingen van het Stichtingsbestuur); en zijn werkzaamheden als politicus, waaronder stukken over de oprichting van de Partij Democratisch Socialisten '70. Tevens zijn er stukken m.b.t. zijn activiteiten voor diverse internationale organisaties: de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa, de Western European Advisory Committee van het Free Europe Committee en de Assemblee van de West-Europese Unie.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 570 F.J. Goedhart, nummer toegang 2.21.285, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Goedhart, F.J., 2.21.285, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

LEVENSBSCHRIJVING F.J. GOEDHART

Frans Johannes Goedhart, geboren in 1904 te Amsterdam, begon zijn carrière als leerling-journalist bij de Velpsche Courant in 1922, waarna hij o.a. bij "De Telegraaf" werkte. In 1928 vertrok hij naar Brussel als journalist van het liberale blad "Het Laatste Nieuws". Door zijn aandeel in de typografenstaking in 1931 verloor hij deze betrekking.

De confrontatie met de gevolgen van de economische crisis hadden zijn politieke opvattingen steeds meer geradicaliseerd en na terugkeer in Nederland sloot hij zich aan bij de Communistische Partij Holland en werd hij redacteur van "De Tribune". Door zijn onafhankelijke geest werd hij echter in 1934 als redacteur ontslagen en uit de partij gezet.

De volgende jaren maakte hij een studie van het sowjet-systeem, met name van het Stalinisme, waardoor hij tot de overtuiging kwam, dat hij met het communisme moest breken. In de loop van de jaren daarna ontwikkelde hij zich steeds meer in sociaal-democratische richting; vanaf 1938 schreef hij artikelen voor de Belgische socialistische krant "Vooruit". Tegelijk werd hij zich in toenemende mate bewust van de gevaren van nazi-Duitsland voor Nederland.

Na de Duitse inval liet hij in juli 1940 zijn eerste illegale Nieuwsbrief verschijnen onder de schuilnaam Pieter 't Hoen, een pseudoniem, dat hij zijn verdere journalistieke loopbaan regelmatig zou gebruiken. Uit deze Nieuwsbrief kwam het latere illegale blad "Het Parool" voort waarin hij een hoofdrol speelde.

Na de bevrijding bleef Goedhart werkzaam als journalist, de eerste maanden als plaatsvervangend hoofdredacteur, later als buitenlandredacteur van "Het Parool". Tevens was hij voorzitter van de Stichting "Het Parool".

Daarnaast begon hij een politieke carrière; vanaf 1945 tot 1972, met een korte onderbreking in 1946, was hij lid van de Tweede Kamer, eerst voor de Partij van de Arbeid, vanaf 1970 voor de Partij Democratisch Socialisten '70. In deze functie heeft aanvankelijk vooral de Indonesische kwestie zijn belangstelling gehad, later hield hem de buitenlandse politiek in het algemeen bezig, met name de Westerse militaire defensie tegen het communistische blok. Met dit laatste aspect heeft hij zich eveneens intensief beziggehouden als lid van de Assemblee van de West-Europese Unie.

Voorts heeft hij zich o.a. als lid van de Raadgevende Raad van de Raad van Europa ingespannen voor de mensenrechten in communistisch Oost-Europa en voor vluchtelingen uit dat gebied. Zijn kwaliteiten als journalist kwamen ook tot hun recht in het Western Advisory Committee van het Free Europe Committee, waarvan hij de initiator was en dat Radio Free Europe beheerde.

F.J. Goedhart overleed te Amsterdam op 4 maart 1990.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Het archief van F.J. Goedhart werd in 1992 door zijn weduwe, mevrouw M.A.A.W. Goedhart-van Alebeek, aan het Algemeen Rijksarchief geschonken.

Schenking (van een niet overheidsarchief)

Inhoud en structuur van het archief

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De oorspronkelijke ordening waarin de stukken werden aangetroffen is grotendeels het werk van mevrouw M.A.A.W. Goedhart-van Alebeek, de weduwe van F.J. Goedhart.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1** Teksten van toespraken, door hem uitgesproken in verschillende functies en bij diverse gelegenheden, met bijlagen.
1946-1973 en z.d. 1 pak
- 2-12** Algemene briefwisseling, alfabetisch geordend op correspondent.
1946-1984 11 pakken
- 2** A - B, met toelichtende aantekeningen over deze correspondentieserie
- 3** C - F
- 4** G
- 5** H
- 6** I - K
- 7** L
- 8** M - O
- 9** P - R
- 10** S
- 11** T - V
- 12** W - Z
- 13** Namenklapper op de brieven in het archief.
Z.d. 1 kaartenbak
- Deze klapper, vervaardigd door mevr. M.A.A.W. Goedhart-van Alebeek, verwijst per correspondent naar de opschriften van de verschillende mappen waarin het archief oorspronkelijk geborgen was, dus niet naar de thans geldende inventarisnummers.

STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN**I STUKKEN BETREFFENDE DE GEVOLGEN VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG.**

- 14** Stukken betreffende de rol tijdens de bezetting van majoor F. Dürst Britt, betrokken bij de zuivering van officieren na de bevrijding.
1945 1 omslag
- 15** Stukken betreffende de beoordeling van de activiteiten van de Nederlandsche Unie tijdens de oorlog, met retroacta.
1945-1946 1 omslag
- 16** Stukken betreffende de zuivering van kunstenaars na de oorlog.
1945-1946, 1948 en z.d. 1 omslag
- 17** Fragment van een tekst van zijn hand over de Duitse bezetting, met stukken over het kamp te Amersfoort en de bevrijding van het kamp te Vught.
1946 en z.d. 1 omslag
Op de oorspronkelijke map stond: "Begin boek over de bezetting, door tijdgebrek nooit voltooid, opdracht teruggegeven aan uitgever".
- 18** Stukken betreffende zijn bemoeienis met de gerechtelijke procedure van K.A. Thomas tegen het Nederlandse Beheersinstituut tot terugvordering van zijn eigendommen en inzake de opsporing van in de oorlog vermiste Nederlanders.
1946-1950 1 omslag
- 19** Stukken betreffende zijn medewerking aan uitzendingen van de televisieserie "De Bezetting".
1960, 1962 1 omslag

II STUKKEN BETREFFENDE ZIJN OVERIGE NA-OORLOGSE AKTIVITEITEN.**A. JOURNALISTIEKE EN BESTUURLIJKE WERKZAAMHEDEN VOOR HET DAGBLAD "HET PAROOL".**

- 20** Stukken betreffende de geschiedenis van het illegale Parool, verzameld ten behoeve van een nooit verschenen Bevrijdingsnummer.
1944-1945 1 omslag
- 21** Briefwisseling van de Hoofdredactie.
1945 mei-augustus 1 pak
- 22** Teksten van ingezonden brieven en van artikelen van verschillende, grotendeels anonieme journalisten.
1945 en z.d. 1 pak
- 23** Stukken betreffende de door "Het Parool" georganiseerde vertoningen in Nederland van de film "The Great Dictator".
1945 1 omslag
- 24** Stukken betreffende het door hem in "Het Parool" gepubliceerde artikel "De Parijse Augiasstal" over vermeende laakbare handelingen gedurende de oorlog van personen, die nadien werkzaam waren op de Nederlandse ambassade te Parijs.

-
	1945	1 omslag
25	Ingekomen reacties bij hem op zijn artikelen in "Het Parool" over kwesties verband houdende met de oorlog, met bijlagen.
1945	1 pak
26	Ingekomen reacties op zijn artikel in "Het Parool" over de mogelijkheid N.S.B.'ers naar Nieuw-Guinea te deporteren.
1945	1 omslag
27	"Verboden Nieuws", tekst van een hoorspel over de geschiedenis van het illegale Parool, mogelijk door hem geschreven.
Z.d.(ca. 1945)	1 stuk
28	Stukken betreffende de gedragingen van A. Meijer gedurende de oorlog en inzake zijn eis tot schadevergoeding wegens door hem aan "Het Parool" in bruikleen gegeven en niet geretourneerde goederen.
1945, 1948-1949, 1952	1 omslag
29	Stukken betreffende zijn bemiddeling bij de behartiging van de persoonlijke belangen van M. Bennekers te Deventer.
1945-1948, 1952, 1954-1958	1 omslag
30	Briefwisseling met leden van de redactie, met plaatselijke afdelingen en met de N.V. De Nieuwe Pers.
1945-1970	1 omslag
31-33	Notulen van de vergaderingen van het bestuur van de Stichting "Het Parool", met bijlagen.
1945-1971	3 pakken
31	1945-1955	
32	1956-1960	
33	1961-1971	
34	Briefwisseling met leden van het bestuur van de Stichting "Het Parool".
1945-1974	1 pak
35	Stukken betreffende de geschiedschrijving van "Het Parool" in de oorlogsjaren.
1945-1957, 1981, 1984	1 pak
36	Verslagen van door "Het Parool" georganiseerde debatavonden voor de leden van de redactie en het overige personeel.
1946	3 stukken
37	Stukken betreffende zijn klacht tegen H.A. Lunshof wegens diens uitlatingen in de brochure "Als dieven in de nacht", met bijbehorende stukken inzake de houding van de "Telegraaf" en "Het Parool" tijdens de oorlog.
1946-1949, 1951-1952	1 omslag
38	Briefwisseling met de hoofdredacteurs mr. G.J. van Heuven Goedhart, dr. P.J. Koets en mr. H.W. Sandberg.
1946-1968	1 pak
39	Teksten van door hem geschreven gepubliceerde en ongepubliceerde artikelen.	

	1946-1971	1 pak
40	Dossiers van het advocatenkantoor van mrs. H. van Krimpen, J. Roelse en H.B. Wieringa te Amsterdam betreffende verschillende door hem of tegen hem ingediende klachten wegens belediging. 1947-1949, 1951-1952	1 omslag
41	Stukken betreffende de benoeming van dr. P.J. Koets tot hoofdredacteur en zijn conflict met hem over het te voeren beleid. 1949-1951, 1956-1957	1 omslag
42	Stukken betreffende de door de V.A.R.A. geuite kritiek op de berichtgeving in "Het Parool" omtrent de activiteiten van omroepverenigingen. 1950-1951	1 omslag
43	Stukken betreffende zijn reis door Joegoslavië en inzake de politieke toestand in dat land. 1950, 1953	1 omslag
44-45	Notulen van de gemeenschappelijke vergaderingen van het bestuur en het curatorium van de Stichting "Het Parool", met bijlagen. 1950-1971	2 pakken
44	1950-1957	
45	1958-1971	
46	Speciale afleveringen van "Het Parool" ter gelegenheid van de 10e verjaardag van de bevrijding en van de opening van het nieuwe gebouw in Amsterdam. 1955, 1964	1 omslag
47	Ingekomen reacties op zijn artikel in "Het Parool" over de verkiezingsnederlaag van de Partij van de Arbeid. 1966	1 omslag
B. WERKZAAMHEDEN ALS POLITICUS.		
48	Briefwisseling betreffende door hem te vervullen spreekbeurten voor de Partij van de Arbeid en andere organisaties. 1945-1957, 1962, 1964, 1966-1967, 1969	1 pak
49	Briefwisseling met functionarissen en afdelingen van de Partij van de Arbeid. 1946-1966, 1970	1 omslag
50	Briefwisseling met verschillende ministeries. 1946-1970	1 omslag
51	Briefwisseling met buitenlandse ambassades in Nederland en Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland. 1946-1977	1 pak
52A-64	Stukken betreffende zijn bemoeienis met de Indonesische kwestie. 1946-1980	8 omslagen en 5 pakken
52A	Foto's, gemaakt tijdens zijn reis door Indonesië, 1946, 1 pak	
52B	Drie sets foto's, afgescheiden uit 52A, 1945, 10 stukken	

De proclamatie van de onafhankelijkheid van Indonesië op 1945 augustus 17 [3 stuks]
 De vlaggenparade n.a.v. de proclamatie van de onafhankelijkheid van Indonesië op 1945 augustus 17 [3 stuks]
 Privé-foto's van het gezin Sukarno (o.m. tijdens een picknick), 1945 [4 stuks]

- 53-55** Stukken betreffende zijn publicatie "Terug uit Djokja".1946-1947
 3 omslagen
- 53** Manuscript, 1e en 2e versie, getypt, z.d. (1946)
54 Drukproef, z.d.
55 Eindversie, met bijbehorende briefwisseling, 1946-1947
- 56** Briefwisseling met J. de Graaff te Batavia, secretaris van de Progressieve Groep, met stukken over de toestand in Indonesië, 1946-1952, 1 pak
- 57-58** Briefwisseling met politici en andere personen over de Indonesische kwestie, alfabethisch geordend op correspondent.1946-1968, 1980
 2 pakken
- 57** A - N
58 O - W
- 59** Afschriften van rapporten betreffende zijn reis naar Indonesië, met bijlagen, 1947, 1 omslag
- 60** Stukken betreffende de oprichting en de kritiek op de manier van werken van de Stichting voor Culturele Samenwerking (Sticusa), (1947), 1954 en z.d., 1 omslag
- 61** Stukken betreffende excessief optreden door Nederlandse militairen in Indonesië, 1948-1949, 1 omslag
- 62** Stukken betreffende zijn bemoeienis met de pogingen tot invrijheidstelling van en rechtsherstel voor mr. D. Duursma, voormalig voorzitter van de Landraden te Padang c.a., veroordeeld wegens collaboratie met de Japanners, 1948-1951, 1 omslag
- 63** Aantekeningen, gemaakt tijdens zijn reis door Indonesië, met getypt manuscript van zijn boek "Revolutie op drift" en knipsels over deze publicatie en zijn politiek optreden in het algemeen, 1951-1955, 1 pak
- 64** Briefwisseling met W.W. Verrips tijdens diens gevangenschap in Indonesië en na diens vrijlating, met bijbehorende stukken, 1953-1957, 1963, 1 omslag
- 65** Nota's van zijn hand betreffende de politieke situatie tijdens en na de verkiezingen in 1948 en houdende commentaar op de stellingen inzake buitenlandse politiek voor het congres van de Partij van de Arbeid.
 1948, 1957
 1 omslag
- 66** Briefwisseling met functionarissen van de Assembly of Captive European Nations (ACEN) en de Union des Solidaristes Russes (NTS), alfabethisch geordend op correspondent.
 1949, 1954-1968
 1 pak
- 67** Stukken betreffende omroepaangelegenheden en inzake concentratietendensen in de dagbladpers.
 1949-1950, 1955, 1963-1965, 1968-1970
 1 omslag
- 68** Stukken betreffende strafbare handelingen, gepleegd na de bevrijding door de

Communistische Partij Nederland, en inzake de interne verhoudingen in die partij en de karakters van de leidinggeevenden.

1951-1952

1 omslag

69-74

Stukken, ontvangen en opgemaakt als lid van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa.

1954-1969

3 pakken en 3 omslagen

69

Briefwisseling, hoofdzakelijk betreffende de positie van vluchtelingen en van politieke gevangenen in Oost-Europa, alfabetisch geordend op correspondent, 1954-1969, 1 pak

70-71

Notulen van de vergaderingen van de Raadgevende Vergadering. 1955-1958, 1960-1961, 1966-1967

2 pakken

In het Frans en het Engels.

70

1955-1957

71

1958, 1960-1961, 1966-1967

72

Stukken betreffende de uitvoering van de aanbeveling van Raadgevende Vergadering tot het uitzenden van nieuwsbulletins in het Russisch door omroeporganisaties in de lid-staten, 1957, 1960, 1 omslag

73

Stukken betreffende het vluchtelingenvraagstuk en de werkzaamheden van de commissie voor niet-leden staten uit de Raad, 1957-1961, 1963, 1966-1969 en z.d., 1 omslag

74

Teksten van door hem gehouden toespraken, 1958 en z.d., 1 omslag
Zie ook lijstnummer 1.

75-80

Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris-generaal van het Western European Advisory Committee van het Free Europe Committee, met correspondentie met leden van laatstgenoemd comité.

1954-1970

5 pakken en 1 omslag

Het Western European Advisory Committee voerde het beheer over Radio Free Europe te München.

75

1954-1959

76

1960

77

1961-1962

78

1963-1965

79

1966-1970

80

Stukken betreffende de instelling van een Free Europe Prize voor de beste journalistieke berichtgeving over Oost-Europa, 1962, 1 omslag

81-85

Stukken, ontvangen en opgemaakt als lid van de Assemblee van de West-Europese Unie.

1957-1970

4 pakken en 1 omslag

81

Briefwisseling, met bijlagen, alfabetisch geordend op correspondent, 1957-1970

82

Stukken betreffende de eventuele gevolgen van de uitvoering van de voorstellen van de Poolse minister van Buitenlandse Zaken, Rapacki, tot de vorming van een gedemilitariseerde zône in Europa, 1958, 1 omslag

83-84

Door hem samengestelde rapporten over de militaire verdediging van West-Europa, met bijbehorende stukken. 1958-1970

83

1958, 1961-1962, 1965

84

1967-1970

85

Notulen van de vergaderingen van de Assemblee, 1967-1969

In het Frans en het Engels.

- 86** Stukken betreffende het ontstaan van de Partij Democratisch Socialisten '70 en zijn optreden voor deze partij in de Tweede Kamer.
1969-1974 1 pak
- 87** Briefwisseling met functionarissen en afdelingen van de Partij Democratisch Socialisten '70.
1969-1974 1 omslag